

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **P. K.**, bývajúceho v B., zastúpeného Mgr. M. H., advokátom v B., proti žalovanému **S.**, so sídlom v B., **o nariadenie predbežného opatrenia v konaní o neplatnosť skončenia pracovného pomeru**, vedenej na Okresnom súde Bratislava II pod sp.zn. 9 C 50/2008, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 23. júla 2010, sp.zn. 5 Co 246/2010, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Bratislava II uznesením z 24. februára 2010 č.k. 9 C 50/2008-59 návrh na nariadenie predbežného opatrenia v konaní o neplatnosť skončenia pracovného pomeru zamietol. Súd prvého stupňa svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 74 ods. 1, § 75 ods. 1, 2, 9, § 76 ods. 1 písm.c/ O.s.p. poukazujúc na skutočnosť, že žalobca neosvedčil existenciu závažných dôvodov, pre ktoré nepracuje, dokonca ani neuviedol, či v období, za ktoré sa spätne domáha časti peňažnej odmeny pracoval, či si hľadal prácu a dôvody, pre ktoré si ju nemohol alebo nevedel nájsť. Uviedol, že do spisu len založil rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Banskej Bystrici č.k. B. z 12. februára 2008, podľa ktorého bol 1. februára 2008 zaradený do evidencie uchádzačov o zamestnanie, a to aj len v súvislosti s jeho žiadosťou o oslobodenie od súdnych poplatkov. V návrhu na nariadenie predbežného opatrenia ani neuviedol, či v tejto evidencii je stále zaradený a či stále poberá dávku v nezamestnanosti. Za závažné dôvody, pre ktoré nepracuje, považoval len to, že žalovaný mu neprideľuje prácu. Dôvody, pre ktoré žalobca nepracuje nemožno v zmysle § 76 ods. 1 písm.c/ O.s.p. zúžiť na nemožnosť pracovať u žalovaného, s ktorým je v spore

o trvanie pracovného pomeru, ale tieto dôvody sa musia vzťahovať na celkovú nemožnosť žalobcu uplatniť sa na trhu práce, t.j. musia byť takého charakteru a tak závažné, že žalobcovi všeobecne bránia nájsť si prácu. Sú teda príčinou toho, že žalobca nepracuje. Súd prvého stupňa poukázal na to, že samotná skutočnosť, že žalovaný žalobcovi neprideľuje prácu, nemožno preto považovať za závažné dôvody, pre ktoré nepracuje v zmysle § 76 ods. 1 písm.c/ O.s.p. Rovnako zlá finančná a sociálna situácia žalobcu, na ktorú poukazuje a ktorej príčina môže byť jeho nezamestnanosť, čo prvostupňový súd nespochybňoval, sama osebe nie je v zmysle § 76 ods. 1 písm.c/ O.s.p. dôvodom na nariadenie predbežného opatrenia. Žalobca bližšie nešpecifikoval a ani príslušnými listinami nepreukázal, resp. neosvedčil existenciu takých závažných dôvodov, pre ktoré nepracuje, nesplnil jednu zo základných podmienok na nariadenie predbežného opatrenia podľa § 76 ods. 1 písm.c/ O.s.p. O náhrade trov konania súd prvého stupňa nerozhodol, vzhľadom na ustanovenie § 145 O.s.p.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Bratislave uznesením z 23. júla 2010 sp.zn. 5 Co 246/2010 potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v danom prípade okrem špeciálnych podmienok, uvedených v ustanovení § 76 ods. 1 písm.c/ O.s.p. musí byť splnená základná podmienka naliehavej potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov. Odvolací súd v tejto súvislosti súhlasil s právnym posúdením veci prvostupňovým súdom, ktorý dôvody, pre ktoré žalobca nepracuje, a nemá teda príjem pokrývajúci jeho potreby, hodnotil zo širších hľadísk, neobmedzujúc sa len na skúmanie možnosti práce u žalovaného. Odvolací súd mal za to, že vzhľadom na účel citovaného ustanovenia § 76 ods. 1 písm.c/ O.s.p., ktorým je zabezpečenie aspoň nevyhnutných prostriedkov na výživu vlastnú, resp. osôb odkázaných na poberateľa počas súdneho konania o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru bolo zo strany žalobcu potrebné osvedčiť dôvody, pre ktoré sa zo závažných dôvodov nemôže do práce zapojiť vôbec. V danom prípade však žalobca sám súdu preukázal, že jednak v období roku 2009 mal príjem zo závislej činnosti, teda pracoval, a v neposlednom rade preukázal, že po ním tvrdenom neplatnom skončení pracovného pomeru získal živnostenské oprávnenie, pričom skutočnosť nízkeho príjmu z iného zamestnania alebo žiadneho príjmu z podnikania nie je dôvodom pre uloženie povinnosti poskytovania časti pracovnej odmeny žalovanému, ktorému v prípade úspechu žalobcu v konaní o veci samej môže byť uložená len povinnosť náhrady mzdy v zmysle § 79 Zákonníka práce, táto náhrada má charakter satisfakcie vo vzťahu voči zamestnancovi, resp. sankcie voči zamestnávateľovi, poskytnutie ktorej, resp. časti ktorej pred rozhodnutím o veci samej je vylúčené. O trovách predbežného

opatrenia nerozhodol a uviedol, že súd prvého stupňa o nich rozhodne v konečnom rozhodnutí o veci.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu a to v rozsahu, ktorým súd potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa podal dovolanie žalobca, žiadal ho zrušiť a vec vrátiť odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnil ustanovením § 237 písm.f/ O.s.p. s tým, že rozhodnutie odvolacieho súdu považuje za prekvapivé. V dovolaní namietal, že odvolací súd súhlasil s právnym posúdením veci prvostupňovým súdom, ale rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil z iného právneho dôvodu. Uviedol, že nie pre neosvedčenie existencie závažných dôvodov, pre ktoré žalobca nepracuje, ale pre neosvedčenie naliehavosti potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov, t.j. odlišne od súdu prvého stupňa posúdil hmotnoprávny základ uplatneného nároku. Podľa názoru dovolateľa výklad ustanovenia § 76 ods. 1 písm.c/ O.s.p. zo strany prvostupňového súdu, potvrdený odvolacím súdom je nekonformný s ústavou. Uviedol, že odvolací súd posudzoval kritérium naliehavosti potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov príliš formalisticky, neurčito, laxne a arbitrárne čo zakladá dôvod vady konania spočívajúcej v nepreskúmateľnosti takéhoto rozhodnutia.

Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) skúmal najskôr, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Pokiaľ dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, je tento opravný prostriedok prípustný, ak smeruje proti zmeňujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm.a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev [§ 109 ods. 1 písm.c/] na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania

podľa § 109 ods. 1 písm.c/ (§ 239 ods. 1 písm.b/ O.s.p.) alebo potvrdzujúcemu uzneseniu, vo výroku ktorého odvolací súd vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 239 ods. 2 písm.a/ O.s.p.) alebo ak ním bolo potvrdené buď uznesenie súdu prvého stupňa o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia (§ 239 ods. 2 písm.b/ O.s.p.), alebo uznesenie súdu prvého stupňa o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky (§ 239 ods. 2 písm.c/ O.s.p.). Podľa doslovného znenia § 239 ods. 3 O.s.p. však ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Nakoľko je v prejednávanej veci dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré vykazuje znaky jedného z tých uznesení, ktoré sú taxatívne vymenované v ustanovení § 239 ods. 3 O.s.p. ako uznesenia, na ktoré sa nevzťahuje § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., je nepochybné, že prípustnosť dovolania žalobcu z § 239 O.s.p. nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na zákonnú povinnosť (§ 242 ods. 1 O.s.p.) skúmať vždy, či dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou zo závažných procesných väd vedúcich k vydaniu tzv. zmätočného rozhodnutia, neobmedzil sa odvolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 O.s.p., ale sa zaoberal aj otázkou, či konanie nie je postihnuté vadou vymenovanou v § 237 písm.a/ až g/ O.s.p. (t.j., či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať, nedostatku návrhu na začatie konania vo veciach, ktoré môžu začať len na návrh, prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo súdom nesprávne obsadeným). Prípustnosť dovolania z hľadiska ustanovenia § 237 O.s.p. pritom nie je založená už tým, že dovolateľ tvrdí, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou vadou uvedenou v § 237 O.s.p., ale nastáva až vtedy, ak rozhodnutie odvolacieho súdu vadou uvedenou v citovanom zákonnom ustanovení skutočne trpí.

So zreteľom na žalobcom tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zamerlal na otázku opodstatnenosti tvrdenia dovolateľa, že v prejednávanej veci mu postupom súdu bola odňatá možnosť pred ním konať (§ 237 písm.f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Odňatiu možnosti žalobcu pred súdom konať malo podľa jeho názoru dôjsť tým, že odvolací súd rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil z iného právneho dôvodu. Podľa dovolateľa ide o prekvapivé a nepreskúmateľné rozhodnutie odvolacieho súdu.

Podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri jeho uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV. ÚS 252/04).

Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04).

Do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd

nepatrí ani právo účastníka konania vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať ním navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (I. ÚS 97/97), resp. toho, aby súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných predpisov, ktorý predkladá účastník konania (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dospel k záveru, že odvolací súd postupoval v súlade so zákonom a žalobcovi neodňal možnosť konať pred súdom v zmysle ustanovenia § 237 písm.f/ O.s.p. Nedošlo teda k závadnému procesnému postupu súdu, ktorým by sa žalobcovi znemožnila realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. a ani k porušeniu zásady dvojinštančnosti konania.

Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody (§ 219 ods. 2 O.s.p.).

V preskúmvanej veci je z obsahu odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu zrejmé, že sa v plnom rozsahu stotožňuje s odôvodnením rozhodnutia súdu prvého stupňa, ktoré vyhovuje zákonným požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutia v § 157 ods. 2 O.s.p. Takýto postup odvolacieho súdu pri odôvodnení vlastného rozhodnutia je v súlade s citovaným ustanovením § 219 ods. 2 O.s.p., preto ani nemožno na ťarchu odvolaciemu súdu pripísať, že jeho rozhodnutie nie je riadne a presvedčivo odôvodnené a teda nespĺňa náležitosti, ktoré preňho predpisuje Občiansky súdny poriadok, ako sa mylne domnieva dovolateľ.

V predmetnej veci súd prvého stupňa žalobu zamietol a svoje rozhodnutie odôvodnil ustanovením § 74 ods. 1, § 75 ods. 1, 2, 9, § 76 ods. 1 písm.c/ O.s.p. poukazujúc na skutočnosť, že žalobca neosvedčil existenciu závažných dôvodov, pre ktoré nepracuje, dokonca ani neuviedol, či v období, za ktoré sa spätne domáha časti peňažnej odmeny pracoval, či si hľadal prácu a dôvody, pre ktoré si ju nemohol alebo nevedel nájsť. Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol, že v danom prípade okrem špeciálnych podmienok, uvedených v ustanovení § 76 ods. 1 písm.c/ O.s.p. musí byť splnená predovšetkým základná podmienka naliehavej potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov. Z uvedeného vyplýva,

že odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdil. V danom prípade odvolací súd len podložil správnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa ustanovením § 74 O.s.p. Je potrebné konštatovať, že aj odvolací súd vec právne posúdil podľa tých istých hmotnoprávnych ustanovení ako súd prvého stupňa, pretože ustanovenie § 97 ods. 1 písm.c/ O.s.p. je špeciálnym ustanovením k všeobecnému ustanoveniu § 74 O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil, že by odvolací súd žalobcovi nejakým závadným procesným postupom znemožnil realizáciu procesných práv, priznaných mu procesným predpisom. Vo vzťahu k žalobcovi nedošlo postupom odvolacieho súdu k odňatiu možnosti pred ním konať z dôvodu, že svoje rozhodnutie založil nečakane na iných právnych záveroch než súd prvého stupňa. Odvolací súd, ktorý potvrdil uznesenie súdu prvého stupňa vychádzal z rovnakého právneho záveru, ktorý má svoj základ v skutočnostiach, ktoré boli tvrdené žalobcom. V rozhodnutí odvolacieho súdu preto nešlo o tzv. prekvapivé rozhodnutie, ktoré by viedlo k porušeniu procesných práv žalobcu skutkovo a právne argumentovať ohľadne právneho posúdenia, prípadne vyjadriť sa podľa § 118 ods. 3 O.s.p.

Dovolací súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že nie je dôvodná ani námietka dovolateľa týkajúca sa nepreskúmateľnosti, ktorú dovolateľ videl v tom, že odvolací súd posudzoval kritérium naliehavosti potreby dočasnej úpravy pomerov účastníkov príliš formalisticky, neurčito, laxne a arbitrárne.

Podľa § 157 ods. 2 O.s.p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 167 ods. 2 O.s.p. ak nie je ďalej ustanovené inak, použijú sa na uznesenie primerane ustanovenia o rozsudku.

To, že právo na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia patrí medzi základné zásady spravodlivého súdneho procesu, jednoznačne vyplýva z ustálenej judikatúry EŠLP. Judikatúra

tohto súdu teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, § 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. decembra 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. mája 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998).

Rovnako sa Ústavný súd Slovenskej republiky vyjadril k povinnosti súdov riadne odôvodniť svoje rozhodnutie aj v náleze III. ÚS 119/03-30. Ústavný súd už vyslovil, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivý proces je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (IV. ÚS 115/03).

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní veci dospel k záveru, že v odôvodnení svojho rozhodnutia odvolací súd zrozumiteľným spôsobom uviedol dôvody, pre ktoré uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

Keďže v danom prípade nie je dovolanie podľa § 239 O.s.p. prípustné a vada konania v zmysle § 237 O.s.p. zistená nebola, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalobcu podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm.c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je tento opravný prostriedok prípustný odmietol. Vzhľadom na úpravu dovolacieho konania nezaoberal sa napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

Najvyšší súd Slovenskej republiky úspešnému žalovanému proti žalobcovi, ktorý úspech nemal, nepriznal náhradu trov dovolacieho konania, pretože mu žiadne nevznikli (§ 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. septembra 2011

JUDr. Martin Vladik, v.r.
predseda senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová